

Sekretariatets beretning 2023-2024

Igen, igen et virkelig travlt år!

Men heldigvis er vi tre på kontoret: Jeg synes vi fungerer rigtig godt sammen. Vi har dels hver vores arbejdsområder, dels hjælper vi hinanden og sparrer på tværs - det er et godt trekløver, om end vi nogle gange godt kunne have brug for at klonе os alle tre – for vi har travlt!

Hvad laver sekretariatet så egentlig?

Aase er vores faste sekretær bogholder og receptionist. Vi har en administrationsaftale med både den gamle og nye LAG om regnskabsføring og andre administrationsopgaver mm. – og det er også Aase, der har de opgaver og der har igen i det seneste års tid været mere at lave på den front end forventet. Jeg tror i øvrigt, at Aase efterhånden er kendt inde i LAG sekretariatet i Planstyrelsen for at være den der har mest styr på LAG driftsvejledningerne – så de bruger hendes arbejde som det gode eksempel.

Ann-Britt tager sig især af kommunikationsopgaverne og giver også rigtig god sparring på høringssvar og mødeoplæg til Kirsten og mig. Vi har øget fokus på pressen og SoMe, og Ann-Britt kontakter, håndterer og svarer pressen i alle sammenhænge. Hun er også en uvurderlig rådgiver for mig og formandskabet ift. mediekontakt.

Ann-Britt er tovholder på de forskellige netværksarrangementer webinarer og seminarer vi afholder, ift. tilrettelæggelse af indhold og praktisk planlægning. I det hele taget tager Ann-Britt fra på alle typer opgaver, der falder for – og træder til med utrolig stor fleksibilitet, når der er noget jeg ikke kan nå.

Jeg deltager sammen med formandskabet i det politiske arbejde og medvirker i arrangementer og møder med politikerne og i udarbejdelse af breve og høringssvar.

Jeg bistår også bestyrelsen ift. møder, referater og andre arrangementer. Så står jeg for den daglige drift og for det overordnede regnskabsoverblik overfor bestyrelsen og Planstyrelsen.

Jeg sidder desuden i to overvågningsudvalg, for tre EU fonde/programmer, nemlig landdistriktsudvalget og regional- og socialfondene.

Jeg deltager i ESINs bestyrelsesmøder og policy group.

Og så udgiver vi jo Ø-posten – her har vi top-professionel hjælp fra Lene Terkelsen, der er vores faste hus-journalist. Hun løser også andre opgaver for os, og dækker fx festlighederne her under jubilæumsfejringen.

Ud over de emner Kirsten allerede har nævnt i sin beretning, arbejder vi også med en række projekter, som jeg vil fortælle om. Først...

Bæredygtig udvikling og synlighed

Projektet "Bæredygtig udvikling på småøerne gennem netværk og synliggørelse" blev igangsat sidste år og det er bl.a. i dette projekt, at en del af Ann-Britts ansættelse ligger.

Projektets hovedaktiviteter består af

- Kommunekonferencen, som vi afholdt i oktober sidste år
- Synliggørelse af øerne - altså kommunikation på alle parametre og platforme af "Den gode Ø-historie", samt
- Netværksaktiviteter øerne imellem.

Her har vi afholdt en række webinarer om klimatilpasning, planlovens ændringer efter 1.januar 2024 og cirkulær økonomi (affald).

–

Fødevarer-netværk

Vi er nu kommet godt i gang med fødevarerprojektet, som skal afdække hvilke ønsker og behov producenter og spisesteder på småøer har. Og om der er et ønske om at genstarte et netværk for fødevarerproducenter på småøerne.

Det er Hermann Hare fra Hjarnø, som er ansat til at drive projektet.

Her i foråret er der gennemført en spørgeundersøgelse blandt producenter og spisesteder, der overordnet peget på et ønske om at lave et netværk, og Hermann planlægger i første omgang et opstarts-webinar den 11. juni. Og derpå et seminar i efteråret.

Midlerne til projektet har vi overtaget fra det gamle Småøernes Fødevarer-netværk, og der er penge til at starte op i år og afholde et seminar til efteråret. Så må vi se om vi skal søge flere midler til at fortsætte.

HUSK også: Spisesteder på småøerne kan få gratis besøg af det **grønne rejsehold fra FOOD**. Det Grønne Rejsehold er et tilbud til danske spisesteder, der ønsker at udvikle og implementere grønne retter, benytte flere lokale råvarer og som søger inspiration og vejledning til at løfte både kvalitet og spiseoplevelse. Projektet løber til og med 2025

Jubilæum 2024

Bl.a. projektet "50 år med småøerne"

- Reception 25/5

- Deltagelse i Folkemøder
- Nyt markedsføringsmateriale
- Nye uniformer
- Relancering af BivØbo.nu
- Jubilæumshøring i efteråret med temaet "National ø-politik"

Landbrugsdata

Som opfølgning på et tidligere projekt ser vi på de nye tal for de data, der kom frem i Landbrugsprojektet og – rapporten fra 2022.

Det er Hermann Hare og Mathilde Krag Hare fra Hjarnø, der hjælper os med den opgave. De har trukket data ud og der er en tydelig tendens til at der er øget fjerneje/fjerndrift de seneste to år.

Materialet samles og præsenteres for Landbrugsministeren ved hans besøg den 30. august på Avernakø.

Turisme-forprojekt

Et muligt kommende projekt handler om en analyse af turismen på småøerne. Her har vi projektansat Mathilde til at se nærmere på mulighederne for et projekt, vi har haft i skuffen siden 2019 – nemlig om hvordan og med hvilket indhold og formål vi evt. skal eller kan lave en turismeanalyse for småøerne.

Vi bliver ofte spurgt om data for turismen til småøerne fra både politikere, kommunale embedsfolk, journalister og virksomhedsejere på småøerne. Men vi har ikke tal og data for turismen på småøerne – da de falder igennem de nationale målemetoder for turisme. Fx indberettes overnatninger i turismesektoren ikke for steder med under 10 senge.

Og der mangler faktisk også en fælles definition på hvad en turist til en småø er.

Mathilde arbejder med forprojektet resten af året.

Bobarhed

Og så har vi endnu et projekt i pipelinen. Vi deltager sammen med ESIN i en Interreg. projektansøgning om bobarhed, eller habitability. Det dækker over det at et lokalsamfund er egnet til beboelse.

Det er et værktøj udviklet på en Ålandsk småø, til via de 7 kategorier, underopdelt i 49 indikatorer, at se på sin ø, og analyserer hvor, der fx er behov for forbedringer.

Metoden skal med projektet udbredes til flere lande og øer i ESIN. Fra hvert land kan to øer deltage. Seks øer har tilkendegivet interesse i at være med

fra Danmarks side, og det er Avernakø, Fejø, Omø, Orø, Strynø og Venø. En gruppe bestyrelsesmedlemmer fra øer, der ikke har ansøgt, vurderer ansøgningerne i juni og udvælger de to øer, der kan deltage i ESIN projektet. Vi forventer i Ø-sammenslutningen under alle omstændigheder at søge andre midler, så de øvrige interesserede øer også kan gennemføre en bobarhedsanalyse.

Undersøgelse om affald

Der skelnes mellem husstandsaffald og Erhvervsaffald.

Husstand først: Der gælder særlige regler for ikke-brofaste småøer med færre end 200 indbyggere – dvs for 22 af vores øer:

”Henteordning”: afhentes ved husstanden

”Bringeordning”: Man skal selv fragte sit affald til en sorteringsstation – er det så på øen?

Vi har spurgt øerne om hvordan affald håndteres i de ti kategorier man skal sortere i i resten af landet, og der tegner sig et lidt broget billede. På mange øer bliver de mest almindelige kategorier husstandsafhentes i sorteret form – men ikke på alle. Vi kan bl.a. se at håndtering af haveaffald er et problem flere steder.

Og så er vi blevet klar over at der er et problem ift. erhvervsaffald. Det viser sig at der i loven er indskrevet en særlig pasus om småøer, hvor der står at kommunen – mod betaling - *kan* vælge at tilbyde afhentning af erhvervsaffald sorteret i de ti kategorier, der også husstandssorteres i (hvis der så gøres det på den givne ø). Men de kan også lade være.

Det vil vi undersøge nærmere.

Puljen til almene boliger

HUSK puljen til etablering af almene boliger på mindre øer (åbnede i juli 2022.). Almene boligorganisationer kan gennem kommunalbestyrelsen indsende ansøgning om engangstilskud. Der er til småøerne afsat 10 mio. kr. og *hver* bolig kan modtage godt 400.000 kr. pr bolig.

Vi ved at Årø har fået tilsagn om støtte til ti boliger og Strynø til to – dvs. halvdelen af puljen er brugt – og der er stadig ca. 5 mio. kr.

Puljen er åben frem til 30. november 2026 - så længe der er midler.

Så er der planer om at bygge almene boliger på jeres ø, så gør kommunen og boligselskaberne opmærksom på puljen!

Turismepulje – store projekter

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har søsat en ny runde af den pulje der hedder *Udvikling af turismeområder*. Der ydes støtte til turismerelateret

infrastruktur og indsatsen skal bidrage til at fremme private investeringer i turismeområder.

Puljen støtter projekter, der - med respekt for natur, miljø og kultur - gør et område mere attraktivt, styrker kvaliteten af turismeproduktet og skal forbedre forudsætningerne for yderligere private investeringer i området.

- Etablering eller fornyelse af havnemiljøer, der inspirerede til aktiviteter, ophold og kommercielle tilbud på havnen og inviterede til, at turister og borgere kunne bruge vandet aktivt.
- Etablering eller udvikling af naturområder, fx gennem større tematiserede legeområder, opholdspladser, multi- og aktivitetsområder mv.
- Etablering af en sammenhængende og varieret oplevelsesrute, der formidlede et steds kultur og historie, naturens kvaliteter mv. og bandt eksisterende og nye byrum, oplevelsespunkter og funktioner sammen.

Det er lykkedes os at få kriterierne for småøer tilpasset en smule – således, at minimumsbudgettet for projekter skal være 5 mio. kr. mens det for øvrige projekter er 15 mio.

Samtidig er der afsat 4 mio.kr i puljen til småøer. Det er nyt at der reserveres en del af puljen til småøer. Puljen sigter på få, men større projekter og det vil sandsynligvis gå til ét ø-projekt.

Ansøgere forventedes at være kommuner

Der er frist den 15. august 2024

Og så vil jeg bede jer sætte kryds i kalenderen den 8.-10. november til årets **repræsentantskabsmøde.**

Det bliver på Vissenbjerg Storkro på Fyn.

Jeg vil slutte med at takke bestyrelsen og ikke mindst formandskabet for samarbejdet i endnu et travlt år.

Og ikke mindst til mine to flittige og dygtige kolleger: Aase og Ann-Britt, jeg er stolt over alt det vi sammen når og udretter – en tak for jeres dedikation og den kæmpestore indsats I yder i vores organisation.

Vi kan med god samvittighed fejre foreningens 50 år i dag, og gå ind i de næste år med ø-opgaver.

Lise Thillemann Sørensen
Sekretariatsleder, 23. maj 2024